

?Acostar-se a la veritat

Una de les figures més rellevants del segle XX, Simone Weil, activista, escriptora, analista política de primer ordre, sempre compromesa en la difícil recerca de la veritat, quan va tenir ben clares les seves idees sobre el fenomen que capgirava Europa i de retop el món va posar-les per escrit. El resultat, l'assaig "Algunes reflexions sobre l'origen del hitlerisme", es publicà el 1939 i generà molta polèmica, tot i haver-ne estat censurada una part.

És de suposar que el malestar provenia del fet que S. Weil posés el dit al nucli de la plaga. Ella parteix d'una realitat específica i incontestable: ¿Es diu que Alemanya s'ha tornat conqueridora des del moment en què va esdevenir una nació única i centralitzada?, però resulta que això té un abast i una extensió que pocs estaven disposats a reconèixer: «El mateix va passar exactament amb França: la unitat francesa només és dos segles anterior a l'alemanya».

Aleshores, S. Weil formula la seva conclusió clara i contundent: «Tot poble que esdevé nació sotmetent-se a un Estat centralitzat, burocràtic i militar es torna tot seguit, i continua essent-ho per molt de temps, un flagell per els veïns i per al món». I conclou: «Hi ha, aquí, un fenomen inherent no pas a la sang germànica, sinó a l'estructura de l'Estat modern».

La lectura aquest estiu d'aquest text, posa en evidència una vegada més la dificultat i els obstacles amb què topa la constatació de la naturalesa de les coses quan aquesta s'oposa als interessos infames dels aprofitats i als deliris imaginatius dels incauts i inconscients. Però sobretot una mirada a l'Europa dels darrers anys ens mena a donar la raó a S. Weil: això que molts en diuen astorats la resurrecció o ressorgiment del nazisme és fals, perquè tot i les tapadores de conveniència no s'havia mogut de lloc gràcies a la pervivència d'allò que li dona vida i el sosté.